

prej predstavnik zakon z dne 9. aprila 1873 drž. zak. št. 70., predno bo zahteval od sodnije take nemnost.

Interjavjanje 10.400 K.

Med tem so v »Pozojilnici in finanljicni v Poljanah« rastle obresti. Ker je teklo tretje leto h koncu, ko niso bile plačane obresti, je upnica izročila celo zadevo škofjeloškemu notarju, da interja vsaj vse zastale obresti. To se je tudi zgodilo. Sedaj so se porokom šele oči odprle kaj počenja z njimi »Zadružna zveza«. Sli so nad njo v Ljubljano, ter zahtevali, naj plača dolg 10.400 K s prip. v Poljanah, ker je vsed dane obljube to dolžna storiti. Ti možejo so slabo nateleti. Od »Zadružne zvezze« so jih napoldili in jim povedali, da »Zadružno zvezo« nič ne briga ta dolg, naj ga le sami plačajo, kakor vedo in znajo. Za poboljšek so jim pa predložili svoj račun za približno 14.000 K, da ga naj plačajo. Če to ni z ozirom na dano besedo lumperija, potem pa sploh ni nobene! Toda »Zadružna zveza« se s temi besedami še ni otrešla dolga 10.400 K. Kakor se govori, bodo poroki še spregovorili z njo resno besedo. Prav imajo.

Konkurz.

Nepošteno početje »Zadružne zvezze« je likvidatorje tako zjezilo, da so napovedali konkurs o zadružnem imetu dne 5. junija 1909.

Konkurzno postopanje bo spravilo na dan marsikaj smrdljivega, kar za »Zadružno zvezzo« ne bo najbolj častno. Sedaj se govori, da ni nikjer najti zadolžnice za 6053 K 29 v. Pri »Zadružni zvezki« se zgovarja drug na drugega. Toda zadolžnice ni nikjer. Po našem mnenju je dolžnost upravitelja konkursa, da pojše to zadolžnico. Tudi je njegova dolžnost, da izterja od dolžnikov vse one zneske, ki so bili plačani »Zadružni zvezi«. Opeharjeni pa naj od slednje zahtevajo povračilo plačanih zneskov. Med ljudstvom se govori, da so te tožbe že vložene. Kaj bo neki reka na to »Zadružna zveza«?

Dolžnost upravitelja bo tudi, da vpraša »Zadružno zvezco«, zakaj je prodala blago za tako ceno in kam je dejala dolični denar. Če ga ona ni izterjala, je to njen stvar, v konkursno maso pa mora priti.

Kadar se bo konkursna masa razdelila, bodo poroki za 10.400 K še le vedeli pri čem da so. Mi bi jim svetovali, da dolični primankljaj doplačajo, potem pa »Zadružno zvezco« tako primejo za ušesa, da jo bodo dolgo bolele, da bo vedela ljudi za nos vleči. Trdno smo prepričani, da mora biti zmaga na njih strani.

Na noge tedaj, ne bojte se boja, ker pravica je na vaši strani!

Iz vsega početja »Zadružne zvezze« pa lahko spozna najbolj neverenček, da ona ljudi le izkoristi, da se jim prilizuje, dokler ima kaj dobička od njih. Bodite torej pametni vsi konsumarji in pokazite jez v pravem času hrbet za vedno.

Parlament.

Seja gospodske zbornice. — Posojilna predloga.

Včeraj je gospodska zbornica sprejela v drugem in tretjem branju po daljši debati posojilno predlogo. Referat je imel baron Niebauer. V debato je posegl tudi minister Biliški, ki je opravičeval predlogo. Dejal je, da s samim šedenjem ni mogoče odstraniti deficitu. Treba je novih davkov. O saniranju deželnih finančnih ne more biti več govora, da kar so splošno povsod odklonili davki na pivo. — Nato je bila predloga sprejeta v drugem in tretjem branju.

dobrote. Bolnica pa je gledala v strop in stokala:

»Oh, oh!«

* * *

Proti večeru, ko je opravil gospod svoje opravilo in je spravil bolno tetu z bogom — z ljudmi še ni sklenila računa — sta se mudila gospodar in gospodinja sama pri bolnici. Utrujena je dremala in težko smrčala.

»Ali ti veš, da ima ključ pri sebi?« je vprašal gospodar svojo ženo. »Najboljše bi bilo, da ga ji izmaka.«

Ima ga, ima. Še sinoči je bil pod glavljem. Danes zjutraj ga nisem videla.«

»Ali misliš, da spi?«

»Seveda spi. V skrinjo morava, drugače bodo drugi vse odnesli. Mica sta Mica je pri nas že kuhania in pečena, in Majda in Lucija se že tepeva za njen denar.«

»Tiho ji sezi pod blazino!«

Stala sta ob postelji in komaj si upala dihati. Ne da bi trenila, sta strmela v utrujeni in potni obraz bolničin. Gospodinja je začela polagoma vzdihavati blazino in tipati z roko, a ključa ni mogla zaslediti.

»Ni ga, tu ga nima! Morda ga je spustila za rob.«

Začela sta oba iskat, a vse bresyapa. V slami ga ni bilo in ob-

Skod mladočka stranke.

Dr. Krautz o politični situaciji.

V soboto in nedeljo je imela mladočka stranka v Pragi svoj skup, ki ga je obiskalo prav mnogo zavpnikov iz vseh strani. Glavni referent o politični situaciji je imel dr. Krautz. Dejal je, da so zadaja tri leta bila za češko politiko neugodna. Mladočka stranka je dočakala pri volitvah mnogo porazov, ker je šla v boj z geslom pozitivne politike, ki je bilo takrat nepričakovljeno. Danes je bolje, in vse češke stranke, razen radikalcev, to geslo že priznavajo. Na vsak način je treba doseči spremembu sedanjega protislavanskega vladnega sistema. Ni merodajno to, ali je vlada parlamentarna ali ne-parlamentarna. Glavna stvar je, da se naslanja na vse narode in da je nasproti vsem narodom pravična. Vprašanje parlamentarne vlade je za Čehe sledenje: Čehi so principijalno za parlamentarno vlado, seveda ne iz osebnih motivov, temveč iz konsekvenčne splošne in enake volilne pravice. Kar se tiče Poljakov, je poslanec dr. Krautz dejal sledenje: Češke stranke so v zadnjem času ugodile vsemu, kar so od njih zahtevali Poljaki, vendar so se v njih varali. Vendar Poljaki ne bodo mogli dolgo obstati na svojem sedanjem stališču. »Slovanski Enoti« se seveda ne bodo pridružili, pričakovati pa se sme od njih, da ne bodo podpirali neprijateljskega protislavanskega vladnega sistema.

Ogrska.

Graf Khuen o volitvah.

Nekemu ogrskemu časnikiarju je graf Khuen dejal, da bodo volitve vladu prinesle čisto gotovo večino. Vprašanje je le, kako velika bo ta večina. Volitve bodo razpisane srednje, vršile se bodo pa začetkom junija. Graf Khuen je nadalje izjavil, da je brez pogojno za volilno reformo. Vendar vprašanje zdaj ni aktualno; še če kaki dve leti se bo dalo o njem govoriti.

Balkan.

Vstaja v Albaniji.

Iz gorenje Albanije prihajajo prav neugodna poročila. Povsod stoji prav mnogo oboroženih Albancev. Na potu v Albanijo je spet 12 bataljonov, tako da bo zdaj tam 52 bataljonov in 16 baterij. — V bitki pri Stimaji so bili Albanci z velikimi izgubami poraženi. Od turških vojakov so bili ubiti le trije; en častnik in deset vojakov pa je bilo ranjenih.

Dopisi.

Iz Kamnika. Slavnostni večer v spomin pokojnega pesnika Antona Medveda, kojega je priredila dne 17. aprila »Narodna čitalnica v Kamniku« je velesijajno uspel. Pomembni prireditvi je prisostvovalo toliko narodno četečega, zavednega občinstva, da je bila dvorana točno ob napolnjeni, da je bila vstopna vrata na volitve zavetna. Udeležil sem se spominskega večera kot tujev in prijetno imel iznenadenje v slednjem izvajanja podenih točk pestrega sporeda. Z resno vmeno in nenavadnim veseljem je sodeloval pri prireditvi napredna kamniška inteligence. Na okusno odičenem odru s pesnikovo sliko, poleg katere je plamtel na žrtveniku ogenj, se je otvoril slavnostni večer z duhovito žalobno koračenje skladatelja E. Adamiča, katero sta s finim

vznožju ni mogla gospodinja dotipati drugega kakor mrzle noge tete Polone.

Reza je vzdignila odejo bolnici, da se je pokazal njen vrat in prsa, ovita z voleno ruto. In tedaj sta oba zagledala ključ: Teta Polona ga je imela z vrvico privezanega okoli vrata.

V tem trenotku odpre bolnica oči in se ozre najprej v Rezo, a nato v njenega moža. Ustrašila sta se, in obšel ju je std, a teta ni hotela odvriti pogleda od njih. Gledala jih je z jezničkim očitanjem, in ko je zaprla oči, se je zdelo, da so se njene ustne zakrožile v zloben smeh.

In tako se je godilo ves teden, dan za dnem. Teta ni hotela napraviti testamenta, a čakali so vsak dan njen smrti. Zjutraj je je ostajala kurja juha, in opoldne in zvečer je pila kavo in jedla oevrtje. Dobro se ji je godilo, in zato ni marala umrjeti.

Gospodar in gospodinja sta postajala nestrsna, prav tako Mica. Mica in tudi prijateljici tete Polone začeli vzdihavati in obrata sta se jima dajaliča. Vsi so pričakovati testamonta in smerti.

A ni jim šlo po srči. Teta Polona se je začela vedno bolj smehljati, in ko je minil teden, je napustila posteljo in bila zdrava in vesela.

izmenjanjem vnosno prednaliči četverico na klavirje gospa Sadnikarjeva in gđe Novakova. Terobni glasovi zvonov in zamolko padanje grud na krsto — izvedeno z mojkarsko dovršenostjo vrhih pianistin pretečali so mi dudo. — Povabil predsednika dr. Krauta se je radovljivo odzval članici slovenski pisatelj in župnik gosp. Fr. S. Finžgar. — V tricetih ura jednorodno zasnovanem govoru je orisal življenje Medvedovo, ter ga v plastičnih potesah predložil kot človeka, duhovnika in pesnika. Govorniku je sledilo občinstvo z napeto pozornostjo ter dalo duška svojim čustvom v viharnimi odobravanjem. Omeniti mi je, da je gospod predstavil pred 20. leti kot osmošolec poslednjikrat nastopil kot diletant na kamniškem čitalniškem odru, česar se je uvodoma z zadovoljstvom in radostnega srca spominjal. In kaj naj porečem o dični »Liri«? — Kdor je imel priliko čuti odlični pesvi zbor pred nekaj leti, se je prepričal, da žije v tem društvu še vedno staro slovensko navdušenje. Glasovni material »Lira« je povsem izbran, zdaj buren in mogočen, zdaj zopet mil in skrajno nežen. — Kot najstarejši pesvski društvo se tudi ob vsaki priliki zaveda svoje vzvisele nalage. Novakov zanosni »Gorski kraj« je »Lira« pela nad vse dovršeno, zlasti mi je ugajal lirični tenor solista gospoda Ostožića. Pod spretno takirko gospoda pevovodje, je »Lira« završila eksaktno svoj program z nežno Hladnikovo kompozicijo »Vrčerni zvon«, uglasbeno v duhu Medvedovega besedila. In zopet se je dvignila zavesa. Ljubki mladenki, Marica Sicherlova in Verica Kranova sta nastali duhetečga evetja iz gredic pesnikovega vrta v obliki dveh izbranih pesnitv. Kako izrazito in umerljivo je bol pesnikove neponočne duše zvenela iz mladih gril. Nehote so mi solze zdrknile po lici, videčemu nežne rodoljubke klanjati se manom velikega pesnika. Filozofski zasnovano »Na materinem grobu«, prednala je gospodična Tominec s polnim umevanjem in prav efektno. Resnobni akordi živiljenske sile drželi so iz poenih čustveno izraženih verzov. — Za tem je sledila glasbena točka »Romanca«. Gđe Novakova na klavirju kačkor tudi g. Kratner na glosi podala sta nam ž no prekrasen odlomek iz svetovne glasbene literature s polnim uspehom. Z ozirom na obrežnost sporeda smo se moralni zadovoljiti samo z enodejansko romantično igro Medvedovo »Cesar Friderik III. na Malem gradu«, katera se je najbrže z ozirom na nje lokalni pomen vpravljala omenjeni večer. Odobravamo ta ukrep, ker se mi vidi umesten in docela pravilen. Igra je bila skrbno pripravljena in lepo uprizorjena. prekrasni vitežki kostumi so vzbujali splošno pozornost številno zbranega občinstva. Nekateri igralci so prav dobro rešili poverjene jim vloge, pa tudi predstavljalci epizodnih vlog so bili na mestu. Okusno sestavljeni živo sliko je aranžiral priznani in »Čitalnici« vedno naklonjeni veček g. Sadnikar z njemu lastno spremnostjo in natančnostjo. Prizor na lično skupino ob magični razsvetljavi bil je naravnost očarljiv. Častno in dostojno je proslavila »Narodna čitalnica« v Kamniku kot hram pravoslave, spomin nesmrtnega pesnika-rojaka. S to prireditvijo, ki je v gmotnem oziru gotovo povoljno uspel, položil se je zaeno temeljni kamnen pesnikovemu spomeniku. Zelimo samo, da se vroča želja zavednih rojakov kmalu uresniči. V svrhu ilustracije razmer, ki vladajo v izvestni stranki, ostani pribito, da je odbor — po moji lastni informaciji — doposelil vabilo tudi uredništvu »Slovenca« z izrečno prošnjo, da objavi dan in spored splošne slovenske prreditve, a skromna prošnja v svrhu objave ni našla milosti v očeh uredništva. Sodbo o tem neopravilenem postopanju prepričam javnosti.

10. jih dobi živorejska zadruga v Kamniku; 1 mleksarska zadruga v Krini; 2 živorejska zadruga v Cerkljah; 2 živorejska zadruga v Preddeljih; 1 županstvo v Hrastju; 1 Ignacij Tavčar v Podgori; 3 živorejska zadruga v Hodračici; 4 živorejska zadruga v Št. Rupertu; 1 županstvo v Sv. Križu pri Svitnem; 1 N. Rus iz Češnjice; 1 Janez Zurec v Zagorici pri Št. Vidu; 1 mleksarska zadruga v Št. Lovrencu pri Polhovem Gračcu; 1 Ivan Smuk iz Bevk; 1 Janez Petrič iz Gumnič; 2 živorejska zadruga v Brezovici; 1 županstvo v Sturji; 2 kmetijska zveza v Logatu; 1 županstvo v Smihelu (Stopiče); 1 šola na Grinu; 2 živorejska zadruga v Trnovem; 1 županstvo Predtrg pri Radovljici; 1 Fran Košak na Grosupljem; 3 živorejska zadruga v Ribnici; 1 Hranilnica in posojilnica v Višnji Gori. Gradba Smednik - Zaloke (cesta čez Krakovo pri Raku) so oddaše le potem, ko se bo cestni odbor krški izrekel, da prevzemame na se višji strošek. Kapnica v Radku se odda podjetniku Franu Trojarju. — V deželni sanitetni odsek se odpošljata dr. Defranceschi in dr. Zajec. V zdravstveni zastop Zagorski se odpošlja Anton Mrva iz Vača.

+ Nadaljevanje belokranjske železnice.

Pri razpravi o nujnem predlogu poslanca Vukovića, Hribarja in tovarišev o zgradbi belokranjske in dalmatinckske železnice se je mnogo govorilo tudi o postopanju ogrske vlade glede zgradbe nadaljevanja belokranjske železnice od Metlike do Karlovec in od Ogulina do Knina. Zdaj je prišlo malo luči v to stvar in kaže se, da se je stvar zavlekla, ker sta bivši minister Kosuth in državni tajnik Szterenyi hotela izvršiti velikanski rop, ki se jima le zaradi tega ni posrečil, ker je Wekerlovo ministrstvo prezgodaj odletelo.

— Za koncesijo za progo Ogulin - Knin sta se potegovali dve družbi: ena je izračunala zgradbene stroške na 63 milijonov krov. Ministrskemu svetu se je zdalela ta vsota previsoka in že je hotelo drugi družbi naročiti, naj izdelava načrte, ko je stopil na plan nov tekmeč: Ogrska Union in agrarna banca. Tej sta Kosuth in Szterenyi takoj izposlovala koncesijo, in sicer izključno koncesijo za pet let. Tekmeči so bili odbiti, Kosuth in Szterenyi pa sta pobasala svoj profit. Ko je bila koncesija dobljena, je šla banka dalje in prosila, naj ji država garanta triodstotno obrestovanje vsega stavbnega kapitala. Kosuth in Szterenyi sta tudi to izposlovala, pa go to ne zastonj. Končno se je banka lotila priprav in predložila proračun, da bi zgradba proge Ogulin-Knin veljala — 285 milijonov. Tega računa sta tudi tudi Kosuth in Szterenyi na volitve zavetničke skupnosti, ki se je bila konsolidirala v veleposestvu, na končno spodleteli so jim trije mandati v veleposestvu, na katere so računali vso gotovstvo. Res interesanta je bila volitve v veleposestvu. Voilicev je 140, volilo jih je 115. Izvoljeni kandidati državne vladne vsebine so dobili same čiste slovenske glasove, 60, 59, 58; propadli klerikalci pa so dobili glasove nekaterih slovenskih klerikalcev, laških klerikalcev in nemških plemenitašev. Dobili so več tujih glasov kakor pa slovenskih. Največji sovražniki Slovencev: deželnih glavar dr. Pajer, poslanec dr. Venier, dr. Pinavčig, Bombig so agitirali okoli laških veleposestnikov ter jih pridružili, da morajo iti volit. Spravili so skupaj glasov za klerikalne kandidate od 52 do 55, med temi nad 30 laških in nemških. Pooblalist je imel dr. Gregorčič vse polno, toliko da mu jih je še ostalo. Vsak veleposestnik sme voliti nameč le z enim pooblastilom. Gregorčič je imel prejalo junakov na razpolago. — V svetli luči se je kazala na dan volitve zveza Pajer-Gregorčič v večno sramoto dr. Gregorčiča!

+ Slovenci v Gradišču ob Soči. Nekaj časa že piše goriški laški liberalni list »Corriere« o nevarnosti slavizacije v Gradišču ob Soči. Tam namreč živi kakih 30 slovenskih družin; med pažniki v kaznilnici je precej Slovencev, ki imajo svoje družine, pa je

smožno znato upoznaš, za tvoj časopisi. Vse kaj drugega pa je, ako znato ne daljuje in moč odmehati od nje. Radič mora vendar vedeti, da je naša stranka odločno katolička, da je boj z liberalizmom nje življenjski element in da je vse mogočna stavba naše ljudske organizacije v prvi vrsti delo naše duhovščine, — da torej cerkev ne pustimo blatiti od svojih zaveznikov, oziroma da blatilci cerkev ne morejo biti naši zavezniki! —

Toda, povejte mi, ali ni res, kar smo slišali, da je Radič sodeloval pri I. hrvatskem katoličkem shodu? (Radič ni sodeloval na I. kat. sestanku! Opomb. ured. »Hrvatsvica« Ce je to res, kako bi potem mogel grditi katoličke institucije?! Tega ne razumešmo. — Tu je treba jasnost. Treba vedeti, pri čem da smo. Veste, kako mardimo? Sklicišmo jugoslovanski katolički sestanek, kjer hočeš: v Zagrebu, ali v Ljubljani, in tam se pogovorimo jasno, odkrito! — Toda, ce nam pa z Radičem res ne bo mogče hoditi, na koga naj se obrnemo? Oprostite mi vprašanje: Zakaj se Vaša stranka bolj ne posvečejo organizaciji hrvatskega seljaka? Zajak prepričate polje samo Radič? kaj stojite nekako visoko nad ljudstvom? . . . O vsem tem treba jasnost! — Ena pa je jasno sedaj: Liberalne agrarne stranke mi ne smemo in ne bomo podpirali. — Iz tega odgovora bi sklepal, da je ločitev slovenskih klerikalcev od Stjepana Radiča gotova stvar. Radič bodo skupno prokleti na — jugoslovanskem katoličkem sestanku, potem pa se bodo zopet objeli sedaj razloženi slovenski in hrvatski klerikalni brate!

+ Iz davene službe. Premeščeni so davenci asistenti Videmšek iz Gor. Grada v Celje. Ribič iz Radgome v Gor. Grad in Mraz iz Celja v Stainz.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Ig. Jan, pažnik v Hrastniku 5 K 80 v. Ta svota se je nabrala na gostiji novoporočencev L. Pintar in Iv. Šentjurje v Hrastniku. — Umrli drž. poslanec Ježovniku v spomin nabrali so njegovi castile iz Vuženice 22 K za našo družbo. Hvala požrtvovalnim rodoljubom!

— Na čast kiparju Bernekerju, stvaritelju Trubarjevega spomenika, je župan Hribar sinči v intimnem krogu priredil v mali dvorani hotela »Tivoli« banket. G. Berneker je spomenik postavil, njegovo delo je končano in je včeraj vzel slovo od Ljubljane ter se vrne na Dunaj. Pri banketu je župan g. Hribar s topolini besedami priznanja napisil g. Bernekerju, povdarijaje zlasti, kako se je pri napravi javnili spomenikov v Ljubljani vedno jemanil oziroma edino na slovenske umetnike. Vodnika je ustvaril Gangl. Prešern je ustvaril Zajc, cesarjev spomenik je ustvaril Peruzzi. Trubarjev spomenik pa Berneker. Vidno ginjen se je zahvalil g. županu in vsi Ljubljani mojster Berneker. G. dr. Triller je karakteriziral slovenski feminizem, ki se izraža v delu in v žrtvah za slovensko narodno stvar in je načelil predstavitev tega feminizma gospo dr. Tavčarjevi. Ravnatelj g. Subič pa je napisil županu Hribarju, povdarijajoč, da vse, kar ima sedaj Ljubljana, ves pročevit našega stolnega mesta in tudi vse kar ima Ljubljana lepega — vse to ji je priobabil in ustvaril župan Hribar. — Bil je lep prijateljski večer, ki ostane mojstru Bernekerju, kakor vsem udeležnikom gotovo v najprijetnejšem spomin.

— Telovadno društvo »Sokol I.« v Ljubljani priredi v soboto, dne 30. t. m. zabavni večer v hotelu »Ilirija« Kolodvorska ulica. Bratom članom in prijateljem sokolstva se odbor priporoča za obilni poset. Spored naznamo pozneje.

— Za »Jubilejni sklad«, minulo soboto so priredili nekateri mladi slovenski rodoljubi v »Narodnem domu« družinski večer, katerega čisti običek je bil namenjen družbi sv. Cirila in Metoda kot »Jubilejni sklad« slovenske mladine. Prireditelji pa so doživeli grozno razočaranje. Nismo verjeli, da je treba za predmete tako plemenitega značaja — barnunske reklame. Gotovo je, da so prireditelji sami tudi preeči krivi svojega neuspela, ker so priredili družinski večer ravno pred veliko veselico na ljubljanskem Gradu. Prepričani smo, da bi bila prireditev ob drugem času vse drugače obiskana.

— Endejanki »Bratranec« in »Vdova in vdovec« sta se vpriporočili zelo dovršeno, žal da pred prazno dvorano. Marijivim igralcem to gotovo ne bo v podobudo.

— K notici o predavanju v »Slovenskem Pravniku« dne 22. t. m. se nam piše: Trditev v poročilu, da je v Avstriji itak navada, da se uvede kaka stvar, ko se je drugod že preživel, ni bil izraz predavatelja samega, ampak citat drja. Benedikta, ki je kakor urednik dunajskega tednika »Juristische Blätter« dosledno pojavil poroto. — Tudi o tem ni bilo govora, da bi uvedla več slabo gospodarski vplivala ali bila povod za zvišanje davkov, predavatelj je le

zoperšal, da bodo komisarji o govorih časih, n. pr. o žetvi, ki neradi prihajali v mesto za večnike, ako dober za pet dni odločilino 20 K, kakor je predlagala komisija za kasensko pravno reformo. Ako pa bodo izstrelili večniki iz doline, kliosti se bodo morali nadomestiti večniki, ki prebijajo na sedežu sodišča. To bi pa menilo kolikor toliko socializiranje veče, ker bodo kakor nadomestni večniki najraje ljudje poslovali, ki žive ob dnevnini. — Predavatelj ni govoril za to, da bi se politične delikte in pa najtežje zločine poroti odvzelo, ampak baš narobe, da naj se jih kakor doslej, prepriča v razsojo porotnikom, da se ovre sum, češ, justicia posluje brez kontrole, pod kakim pristopom zgoraj. Sploh se je predavatelj zavzemal za poroto in pobijal načrt, da se uvede veča namesto razsodilnih sodišč.

— Gospod Arnošt Windischler je včeraj zvečer ob polu sedmih nastopil, pač težkih korakov, v drugič svojo 3mesečno ječo izza usodepolnih septembarskih dogodkov, ter kliče vsem prijateljem in znancem krepki »Na zdar!«

— Jurjevanje na Ljubljanskem gradu. K včerajnjemu skromnemu poročilu o tej prireditvi se nam piše: Jurjevanje v prid naši šolski družbi je poleg Šentpeterske Ciril-Metodove podružnice priredila tudi sentjakobsko — trnovska podružnica, kar je sicer kazal veliki napis na veleničnem prostoru.

— Ljubljanska občekoristica zadruga za zgradbo stanovanj je imela sinoci pri »Rožic« svoj redni občni zbor. Kakor že ime kaže, se je zadruga ustanovila z namenom, da pomore svojim članom do primernih in cenenih stanovanj. Zbiranje je vodil ravnatelj zadruge, e. kr. finančni tajnik Rupnik. Povdarijal je, da so se stanovanja v Ljubljani od potresne katastrofe sem silno podražila. Temu pa je vzrok to, da novi stavni red mnogokrat po nepotrebnem podražuje stavbe, tako da so potem gospodarji novih in predelanih hiš prisiljeni stanovanja drago oddajati. O tem se je prepričala tudi zadruga sama, ki ne bo mogla, vsaj kolikor se da doslej sklepati, nuditi svojim članom prav nič cenejših stanovanj, kakor jih nudijo drugi hišni posestniki. Zadruga je doslej postavila v Hilscherjevi ulici tri hiše, ki stanejo krog 266.000 K. V hišah je 23 stanovanj, katerim so določene cene od 600 do 1200 K na leto. — Zadruga šteje 75 članov. S poslovanjem je pričela 1. marca 1908. V tem času je imela 82.578 K 28 v prejemkov in 82.572 K 61 v izdatkov. Zadržnih deležev se je vplačalo do konca leta 1909 26.887 K. — Mesto izstopiščega člena Bradaške je bil v nadzorstvo izvoljen davčni nadupravitelj Maks Lillek. — V kratkem se sklicev nov občni zbor, ki se bo bavil s spremembami pravil. Do zdaj so člani zadruge samo e. kr. uradniki, prenosili se pa namerava tako, da bo pristopna uradnikom vseh kategorij.

— Stavljenje koz. Počeni s 12. majnikom 1910 se bodo vsak četrtek popoldne ob treh brezplačno stavile koze v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za občino Moste vabi vse prijatelje, dobrotnike, člane in sploh požrtvovalne rodoljube na vrtno veselico, ki bo v nedeljo, dne 8. majnike, v gostilniških prostorih g. Franca Žakotnika, Moste št. 38 in na lepem senčenatem vrtu. Za gorka in aurzla jedila, za petero vrst dobrega vina in najlepšo zabavo je preskrbljeno. Svirala bo koncertna in plesna godba.

— Lovski blagor. Iz Litije se nam piše: Kdor hoče na divje petelinje hoditi, — K doktor Premrov-n v šolo mora priti! — Slanc in Pavel sta vesela, če ustrelita vsak enga — On pa — je letos, že dvakrat po dva. — Predlanski imel jih je devet, — Letos, pravi, pa mora jih biti deset. — Kaj takega gospodje loveci v Ljubljani ne znate, — Dasi menda prav pridružne podplide.

— Velikanska surovost. V nedeljo okrog 8. zvečer je sedel 19letni fant Jože Medved, posestnik sin iz Ločne pri Novem mestu, v vinotičnu pri sosedu Kosu. Ko je stopil, prijazno se poslovivši iz hiše, pride za njim 18letni mizar Alojzij Lukšič, znan pretepač, s svojimi tovarišem in suni nič slutečega Jožeta Medveda z velikim nožem v levo stegno in mu prerezlo zilo odvodnico, da je napadeče čez nekaj minut umrl vsled izkravljivanja. Lukšič je bil že preje dogovoren s svojimi tovariši in je vedno trdil »da bo molčal, a svojo storil.« Rančki je bil mirne narave in zelo prijubljen pri dijakih, ki so obveščeni o nesreči prihitali iz mesta in ga položili na mrtvaški oder. Smrt ljubljenega sina je nenadomestljiva izguba za starče, ki jim je bil izborna moč pri delu na obširnem posestu. Oba pretepača so oročniki že isto noč izročili okrožnemu sodišču v Novem mestu.

— Gospodino »Svetu na Mostu«, prikrihom je dončenji lastnik g. Jos. Lenartčič protel »Hrvatski gospodarski banki v Zagrebu. Kupljena je značila 850.000 K. Glasom pogodbne se imajo predmeti v takozvani Anatolijevi Grčnovi sobi izročiti dolžnemu muzeju »Budolfinum« v Ljubljani.

— Is. Kotovja, »Nemške štirice« priloga znane grškega lista priobčile so podlo in nizkotno notico o »Kočevski posojilnici« v tem, da hočejo begati vlagatelje, češ, ali je denar v tej posojilnici varno naložen. Da se dotični članki umiri mu povemo kar odkrito, da posojilnica nizva zaupanje vlagateljev, kar ravno kaže, da se je že v zadnji polovici tekočega meseca vložilo hranilni vlog nad 50.000 K. Za varnost teh naložil služi to, da je ona zadruga z neomejeno zavezom, katera steje danes že nad 200 članov, čeprav ne posluje še celih par let. Toliko menda zastoste, ne da bi odgovarjali še na druge čence omenjenega lističa.

Razveljavljenja je paša kontumacija za občino Polom, Stara Loka in Maegern v Kočevskem okraju.

Marijina devica mati — in obmeni zavratna morilka. Lenčka Krivec, 22letna posestnikova hči iz Zgornje pri Begunjah, postala je 22. aprila t. l. mati. Dala je življenje zdravemu krepkemu dečku, katerega je povila vprito babice. V soboto 23. t. m. pa pošiljko Resmanovi po babico z naročilom, naj takoj pride, da ponese otroka h krstu, ker je jako slab in se boje, da bi umrl brez krsta. Babica se takoj odpravi k Resmanovim; prisledila pa tja, najde otroka — mrtvega, trdega in mrzlega, okoli vrata pa je imel otrok rdečkast višnjevinov kolobarček. Sum je takoj letel na umor — in neopravičeno. Raztelesenje — še v soboto 23. t. m. — je pokazalo, da je bil otrok s trakom zadavljen. Morilko Lenčko Krivec, katera je svoj zločin na licu mesta — pri raztelesenju — priznala in pokazala tudi trak, katerega je otroku okoli vrata zadrgnila, odpeljala so takoj v zapor v Radovljico. Priponomba: Marijino družbo je tukaj ustanovil pred par leti sam škoš Bonaventura.

— Akademija je priredila v nedeljo, 24. t. m. v Kranjski gori v hotelu »Razor« predavanje. Predavatelj dr. Tičar si je izbral zanimivo snov, predaval je o Röntgenovih žarkih in njih uporabi v zdravilstvu. Svoje predavanje je pojasnil s krasnimi sklopičnimi slikami, kar je navzoče občinstvo z zanimanjem zasledovalo. Salon je bil nabito poln, udeležilo se je predavanja do 200 oseb, zlasti so bili tudi častno zastopani Mojstranci. Podkorenčani in Kranjskogorci. Za svoj trud in temeljito predavanje je gospod predavatelj žel obvezal in ga potem spremil v Trst v bolnico. Samomorilec je umrl ob sedmih zvečer, ne da bi se bil zavedel.

— Postajenacelnik Mahorčič v Trstu umrl. V nedeljo ponoči je umrl v Trstu znani in dolgoletni postajenacelnik tržaškega južnega kolodvora, Friderik Mahorčič.

— Pokojnik je bil rodom iz Sežane in kot človek tudi zelo vlijeden in pravičen. — Zavdal se je tudi vedno, da je sin slovenskega naroda.

— Tatvine. Včeraj je bil pri zgradbi obrtne šole na Mirju delavec Antoniu Dolesu ukraden 6 K vreden suknjič. Tatvine je sumljiv prisiljenec Anton Virant, ki je takrat od de la pobegnil.

— Delavski gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 55 Macedoncev, do 100 Hrvatov, 22 Slovencev in 10 Crnogorcev. V Buchs je šlo 100, v Friesach 95, v Heib 100, v Inomost pa 85 Hrvatov. — Na Dunaj se je odpeljalo 105, v Budimpešto 55, v Kočevje pa 70 Hrvatov.

— Izgubljeno in najdeno. Služkinja Ivana Obrezova je izgubila srebrno žensko uro. — Delavec Avguštin Mrva je izgubila zavitek, v katerem je imel slikarsko orodje. — Gospa Katarina Kosirjeva je izgubila bankovec za 10 K. — Dijaka Stanko Ponikvar in Leopold Derganc sta našla vsak srebrno uro z verižico.

— Tekoča akad. društva »Mirto« v Pragi se vrši dne 28. aprila 1910 ob 8. uri srečer v prostorij Schöbllovih »v Pokornych« Ječna ul. Przha 1.

Slovenški akademiki v Pragi prirede 2. maja t. l. v gledališču dvoranu »Narodnega doma« na kralj. vi-nogradnih slovenski večer. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina za dame 3 K, za gospode 2 K. Akademiki so vstopnine prosti. Po programu plesni ven ček.

— Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 4 knjigovodje, 2 kontorista, 1 korespondent, 2 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočniki specijske stroke, 2 pomočniki galanterijske stroke, 1 skladničnik, 4 blagajničarke, 2 kontoristinji, 4 prodajalci, 1 praktikant, 3 učenci in 1 učenka. — Službe isče: 1 knjigovodja, 3 kontoristi, 2 poslovodja, 18 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov železniške stroke, 7 pomočnikov manufakturne stroke, 14 pomočnikov specijske stroke, 4 pomočniki modne in galerijske stroke, 8 kontoristinji, 7 blagajničark, 6 prodajalci, 2 učenci in 2 učenki. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti malo odškodnini.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 10.—16. aprila. Rođilo se je 24 otrok; umrlo je 27 oseb in sicer domačinov 15. Umrli so 3 za škrilatico, 8 za jetiko, 1 vsled mrtvuda, 2 vsled nezgode, 1 vsled samomora in 12 za različnimi boleznimi.

— Zagonetka. Ko je predsinocen ob 2. opravljal stražnik po Cerkveni ulici svojo službo, priteče mimo njega nek vojak 27. pešpolka. Stražnik je temu čudnemu tekcu takoj sledil. Zatekel se je na kegljišče Grčarjeve gostilne. Ko prisopila tja tudi stražnik, ki opazil čuden, nerazumljiv pripor. Na kegljišču je stala gruča Belgičev, ki so stali, kakor na strazi in držali v rokah bodala. Ker stražnik v ti pozni urki ni nikakor mogel vedeti, kaj naj to pomeni, je ustrelil s samokresom v tla. In kakor vrabci se vojaki zbežali po strelu na vrt, od tam pa čez ograjo na ulico. Kaj so z bodali hoteli učiniti, moč temote molč.

— Tatvine. Včeraj je bil pri zgradbi obrtne šole na Mirju delavec Antoniu Dolesu ukraden 6 K vreden suknjič. Tatvine je sumljiv prisiljenec Anton Virant, ki je takrat od de la pobegnil.

— Senzacij v hrvatskem saboru. Poročali smo že o senzacionalnih razkritijih dr. Mile Starčevića v petovi seji hrvatskega sabora, da je državnemu pravdniku Accurtiju se stal obtožni govor v zagrebščem »veleizdajniščem« procesu odličen član Frankove stranke, dr. Kršnjavi. V podkrepljenje svoje trditve, je pokazal dva lista, na katerih se nahaja rokopis dr. Ive Kršnjavega. — Vsebina tega rokopisa se krije docele na nekaterimi odstavki iz obtožnega govorja državnega pravdnika Accurtija v »veleizdajniščem« procesu. Od dr. Starčevića pokazani rokopisi so si ogledali poslanici raznih strank, med temi tudi frankovci, in vsi so ga soglasno proglašili za pristnega. Na to Starčevićovo razkritje, je spregovoril dr. Kršnjavi v sobotnem »Hrv. Pravu«. V svoji izjavi priznava, da je rokopis na listih, ki se nahaja v rokah dr. Mile Starčevića, res njen. — Ter pravi, da je napisal za »Hrvatsko Pravo« članek, ki pa ni bil natisnjeno. — Ker pa je državni pravnik iskal zgodovinske podatke pri meni in drugih zgodovinarjih, si nisem pomislil, da bi mu ne dal na razpolago svojega članka in da bi mu ne dovolil, da se lahko posluži govorovskega okraskom iz mojega članka. — Dr. Kršnjavi torej s temi svojimi besedami na zaviti način priznava vse, kar mu je očital dr. Mile Starčević, da je namreč ob sestavljanju obtožnemu pravdniku Accurtiju obtožni govor v »veleizdajniščem« procesu. Radovedni smo, kako dolgo bo po teh razkritijih Mila Accurti te državni pravnik v Zagrebu!</p

svet karlovački je na vse črti zmagala hrvatsko - srbska koalicija. Včeraj je bila volitev novega župana. Soglasno je bil izvoljen za župana poslanec dr. Božo Vinković, eden najnavdušenije zagovornikov hrvatsko - srbske koalicije. Novoizvoljenemu županu je prijejalo prebivalstvo navdušene ovacije, zvezcer pa je bil njemu na čast sijajan banket v »Zorinem domu«.

— **Smrt hrvatskega rodoljuba.** V petek je umrl v Splitu eden najodličnejših hrvatskih rodoljubov, Vlado Milić. Pokojnik je bil dolga leta deželni poslanec dalmatinski in župan splitski. Po političnem prepričaju je bil naprednjak in plamteč zagovornik staroslovenskega bogoslužja. Sovraštvo klerikalcev si je nakopal, ko je na odprttem grobu velikega Strossmayerja govoril o »nezahvalnosti latinskega Rima«. Velikemu pokojniku večen spomin!

— **Izročitev poslanec sodišču.** Imunitetni odsek hrvatskega sabora je imel v soboto sejo pod predsedstvom dr. Mažuranića. Sodišče zahaja v 220 slučajih izročitev posamnih poslanec. 129 slučajev se tiče razdaljenja časti. V vseh teh slučajih je odsek sklenil izročitev doličnih poslanec. 90 slučajev se nanaša na politične delikte. V teh je odsek odklonil izročitev toženih poslanec.

— **Pevsko društvo »Kolo« v Zagrebu** je imelo v nedeljo svoj občni zbor. O društvenem delovanju je poročal tajnik dr. Javand. Društveno premoženje znaša 100.704 K. Bivši društveni podpredsednik, Janko Holjac, ki je bil izvoljen za zagrebškega župana, je bil izbran za čestega člana. Za predsednika je bil izvoljen Dragan Turković, za podpredsednika R. Pilepić, za tajnika dr. Javand, za blagajnika pa dr. Jesenski.

— **Hrvatsko planinarsko društvo.** Na občnem zboru pretekli petek je bil izvoljen ta - le odbor: Grof Miroslav Kulmer, predsednik; Miroslav Boschan in Jos. Pasarić, podpredsednika, dr. Nikola Kostrenić, tajnik; Ivan Juričić, blagajnik; V. Novotny, gospodar, in R. Zihmundovski, knjižnica. Na občnem zboru se je sklenilo, da se bo »Hrvatski planinar« izdajal mesto mesečno, letno v obliki knjige in da naj se pridno pogajanja s »Slovenskim planinskim društvom« v to svrhu, da bi bil »Planinski Vestnik« obenem tudi glasilo »Hrvatskega planinskega društva«.

Po slovanskem svetu.

— Jubilej Slowackega, velikega poljskega dramatika, je proslavilo češko »Nar. gledališče« s tem, da je uprizorilo njegovo tragedijo »Beatrice Cenci«.

— »Svaz českoslov. studentov-stva« v Pragi je proslavil jubilej prof. Masaryka, svojega častnega člana s slavnostnim predavanjem: Prof. Masaryk, učitelj akademične mladine.

— Shod čeških knjižničarjev bo po prizadevanju češkega »Osvetovskega Svaza« dne 7. maja t. l. v praski Meščanski besedi.

— **Privatne šole na Rusku.** Naučno ministrstvo je predložilo ministrskemu svetu zakonski načrt, nanašajoč se na privatne šole na Rusku. V tem načrtu se med drugim nahaja določba, da mora biti v ljudskih šolah ruščina učni jezik v vseh predmetih izvzemni veronauka in poteka v maternem jeziku dolično šolo obiskujočih otrok. V srednjih šolah privatnih se smejo vsi predmeti počevati v doličnem neruskem jeziku razen zemljepisa in zgodovine, ako so te šole namenjene samo za otroke, ki govere samo kak nerusski jezik.

— **Milionska dedčina.** V Londonu je umrl Poljak Aleksander Rutkowski, ki se je tjakaj preselil leta 1831. Zapustil je 100 milijonov krov, ki pripadejo kot dedčina rodbinam Rutkowski, Lewartowski, Żurowski, Milewski, Horodynski, Mrozowski in Jaworski. Vse te zastopa krakovski odvetnik dr. Lewartowski, ki se je te dni napotil v London, da dvigne za dediče orogomno milionsko dedčino.

Poskušen umor s strupenimi pilulami v Logatu.

Poizvedbe v Ljubljani, Trstu in Logatu se intenzivno nadaljujejo, da se je nadejati, da se bodo končale s popolnim uspehom, to je, da bo pristojna oblast izsledila krivca ter mu preskrbel za zasluzeno plačilo.

Uspokojen javnega oklica v časopisu.

Ako bo preiskava v aferi strupenih pilil imela bodisi v subjektivnem, bodisi v objektivnem smislu končnega smotra vsakega kazenskega postopanja, se danes še nikakor ne da trditi, toliko pa smo od merodajne strani izvedeli, da je predmetna preiskava dosegla vsaj en uspeh, ki obstaja v tem,

da je sodišče vsled javnega apela po časopisih na občinstvo, naj sodečuje pri izsledovanju krivca, prislo do takih dokazov, ki bi se bili sicer gotovo pogubili, ali bi bili postali nerazumljivi ali bi pa vsaj ne imeli take moči, kakršno ima naprimer pričevanje, ki se opira na nezdane dogodke, ki so svedokom že v živem spominu.

Nesoglasja v rodbini Hamerlitz.

Da je vladalo v zadnjem času med gospo Marijo Hamerlitz in njenim sinom iz prvega zakona, Franom Hladnikom, trgovcem v Trstu, neko nesoglasje, smo že omenili. Gospa Hamerlitz je to nesoglasje v pisumu na naše uredništvo, ki smo ga priobčili pred par dnevi, skušala utajiti. Dokaz zato, da je prislo v rodbini do nesporazumjeni, je ta-le »Preklic«, ki je bil 2. marca 1909. priobčen v inseratnem delu »Slovenskega Naroda«: »Naznanjam, da moja mati, Marija Hamerlitz, preje vdova Hladnik, ni več z mano v nobeni trgovinski zvezi, in nima več pravice sprejemati zame denarja, ker nji izročenega denarja ne pripoznavam za plačilo in sploh ne prevzamem za njo nikakšne obveznosti.« V Trstu, dne 2. marca 1909, Fran Hladnik, trgovec in podjetnik.«

Nov sled?

Iz Logatca nam poročajo, da so baje prišli tamkaj na popolnoma novo sled, ki bo nemara odločilnega pomena za nadaljni tok preiskave. V interesu stvari podrobnosti ne moremo priobčiti.

Razne stvari.

* **Dunajska Filharmonija** slavi svojo petdesetletnico. V nedeljo je bil slavnostni koncert, ki mu je prisostvoval tudi cesar. Na programu je bila Beethovnova deveta simfonija. Društvo je dobilo od cesarja zlato zaslubo.

* **Straussovo »Elektro«** vprizori v kratkem prasko »Nar. gledališče«. Delajo se za predstavo že velikanske priprave.

* **Europa** se v verskem oziru deli na rimsko - katoliški jugo - zahod, pravoslavni vzhod in protestantski sever. Katolikov je okoli 156 mil. (t. j. 47,26%), pravoslavnih 81,9 mil. (t. j. 24,81%) in protestantov 73,2 mil. (t. j. 22,16%).

* **Izrek Karla Havlička:** »Naše prepričanje je, da je svoboda brez izobaženosti naroda nemogoča, in zato bo naša glavna skrb z vsemi silami siriti izobrazbo. Le izobraženi narodi so lahko v resnicu svobodni.«

* **Zrakoplov ušel.** V Limburgu je ušel zrakoplov »Zep. II.«, ko so ga napolnili s plinom. Zrakoplov je zasel pri Weilburgu med drevje, ter se je popolnoma razbil.

* **Sežgani zrakoplovi.** V Bilbao na Španskem se je nameravalo dvigniti v nedeljo, več zrakoplovcev v zrak. Okrog zrakoplovcev se je brala ogromna množica ljudstva. Ker so zrakoplovi odlašali z vzletom, je postal občinstvo nemirno. Nestrpnost je naraščala vedno bolj, tako da so bili zrakoplovi že v smrtnem strahu. Prišlo je orožništvo, ki je hotelo napraviti mir. Ljudstvo je sprejelo orožnike s kamienjem. V gneči si je več ljudi polomilo roke ali noge. Orožništvo je uvidelo, da bi prišlo do silne nesreče, tako da s silo hotelo vzdržati red. Zato se je zrakoplovi umaknilo, zrakoplove pa spustilo njihovi usodi. Podivljana množica je nata razbila na drobne kose vse aparate, iih znosila na kup ter začigala. Šele potem je bila ljudska jeza potlačena.

* **Molitve proti podkupovanju.** Vsi mestni občinski svetniki v Pittsburghu so v preiskavi, ker so sprejemali podkupuno in raznih bank, milijonarjev, in sploh od vsakega, ki je hotel kaj dobiti od občine. Častiti mestni očetje pa so bili taki poštenjaki, da so sprejemali podkupuno za take stvari, ki jih sploh ni mogoče izpolnit. Vendar so pa sedaj postali meščani mnogo previdnejši, kar so bili v prejšnjih časih in tako tudi veliki poroti in sodnikom ne zaupajo mnogo. Oni so namreč prepričani, da je v Pittsburghu taka atmosfera, ki omogoči tudi porotnikom sprejemati podkupnine, tako, da se podkupljenčem tudi ne bode mnogo zaledga zgodilo. Meščani pa dobro vedo, da je na svetu še nekaj, kar je še mogočnejše, kakor podkupnina, in tako je škof Cortland Whitehead meščanu naznani, da bode skušali prepričiti vsako nadaljnje podkupovanje na ta način, da je odredil za prihodnjo nedeljo splošno molitev — proti podkupljenjem s pristavkom: v Allegheny vršile prihodnjo nedeljo po vseh cerkvah splošne molitve proti podkupljenjem z pristavko: »Podkupljenec reši nas, o Gospod.« Nekateri meščani so pa tudi taki, da dvomijo, bode li molitev kaj pomaga, kajti podkupovanje je tako udomačeno, da je celo — v cerkvah poznano. Vsekakdo bodo pa radi imenovanega poziva v nedeljo vse cerkve polne, kajti vsakdo rad sliši, kako se je goljušalo. Tudi kolektu ne bodo izstala, kajti ta je glavna stvar pri vsem preganjaju pittsburghskih podkupljencev.

* **Proračunski odsek.** Dunaj, 26. aprila. Ob 10. dopoldne je bil sklican finančni odsek, da bi vzel v pretres vladne finančne predloge. Izmed 52 članov tega odseka jih je prišlo k seji samo 26. Ker je odsek sklepčen le samo pri 27 članih, se seja ni mogla vršiti. Vest o neslepčnosti seje finančnega odseka je napravila na vladne kroge silno mučen vtisk. Bierher je ogoren radi malomarnosti vladnih strank, ki niso niti za to skrbele, da bi odsek bil vsaj sklepčen, dasi so se zbornične plenarne seje prav rati tega odgodile, da bi lahko zborovali odsek.

Pričajenje četrti ali nedelja v Ameriki.

O splošnem nedeljskem počitku in vsestranski pobožnosti in trosnosti je sicer prav lahko propovedovati, toda skrajno težavno je ravnati se po takih nasvetih. Nekaj časa se morda ljudje, ako so v to pričajeni, že po teh nasvetih ravnajo, toda, kadar se naveličajo, postanejo tako razposajeni, da se oni, ki jim svetujejo v tako zivljenju, nepopisno čudijo, da je od pobožnosti in čistosti tako malo ostalo.

O tem so se najbolj prepričali prebivalci mesteca Elkhart v državi Indiani, v Severni Ameriki in sicer na predzadnjo nedeljo. Pobožni ljudje onega okraja so sicer že preje izpostovali, da so tamošnje gostilne zaprte, in ktori hoče sedaj pititi whisky, si mora v lekarnah naročiti »spiritus frumenti«.

Dasiravno so bili tamošnji pobozni temperenčniki vsled svojih uspehov zelo zadovoljni, pa to tamošnjim duhovnom še nikakor ni zadostovalo. Alkohol so iz mesteca sicer odpravili, toda klub temu je ostalo tamkaj še mnogo drugih duhovnih duhov, ki so izredno vplivali na prebivalstvo. Klub vsej temperenčni so bile namreč ob nedeljah cerkve že vedno prazne, tako, da je bila kolektu duhovnega vedno nepovoljna, dočim so bili vsi sedeži v malih in cenenih gledališčih redno razprodani.

Vsled tega so duhovni sklenili, da se mora proti temu nekaj ukreneti, in tako so pričeli duhovni različnih ver in veric na svojih priznacah grometi proti mestnemu županu, ki po njihovi zatrditvi ne pozna svoje dolnosti in pusti, da so gledišča ob nedeljah odprta, tako, da gredo ljudje raje v gledišča, kakor v cerkve.

Vendar je pa bil župan kos svojih nalogi in je položaj pravilno tolmačil. Tako nato je razglasil po mestu: Ako hočete, da se bode pri nas vse ravnavo po nedeljskih zakonih, se bode to prav gotovo zgodilo.« V nedeljo so potem prebivalci v Elkhartu izvedeli, kaj je prava in nepokvarjena puritanska nedelja, kakor ne predpisujejo cerkveni zakoni. Župan je dal vse zapreti: lekarne, tobakarne, prodaje delikates, prodaje soda-vode, sadja itd.: cejo prodajanje mleka in leda je bilo prepovedano, kajti vse, kar je kaki trgovini podobno, je moralno prenehati. Tudi hlevi in poslopja za automobile so moralna ostati zaprta.

Ljudje so se temu najprej smejali in potem — so se oblekli ter odšli iz mesta. Z ulično železnišco so se odpeljali v bližnja mesta, kjer so vse gostilne odprte in kjer je vse plesalo in se veselilo sponzadi. Ko so se potem meščani pozno po noči vrnili domov, so bili večinoma pijani in tako je odmevalo veselo petje okroglih pesmi po vseh ulicah.

V ponedeljek je pa imel župan obično opraviti, kajti k njemu je prihajal odbor za odboron raznih trgovcev in prodajalci, ki so protestovali proti taki nedelji, kakoršnja je bila zadnja. Vpliv, kakoršnega je napravila na prebivalstvo zadnja nedelja, je bil tak, da je temperenčnik bolj škodoval, kakor vsa agitacija proti njim in njihovi neumnosti. Na stotine ljudi je sklenilo, da ne bodo hodili več v cerkve in da ne bodo cerkvene namene darovali v nadalje niti enega centa več. Dušovni že sedaj čuti jo veliko praznoto v svojih nabiralnikih in se kesajo, da so napadli župana.

Pri prihodnjih volitvah bodo temperenčniki brezvonomno porazeni.

Telefonsku in brzojavno poročila.

Finančni odsek neslepčen.

Dunaj, 26. aprila. Danes ob 10. dopoldne je bil sklican finančni odsek, da bi vzel v pretres vladne finančne predloge. Izmed 52 članov tega odseka jih je prišlo k seji samo 26. Ker je odsek sklepčen le samo pri 27 članih, se seja ni mogla vršiti. Vest o neslepčnosti seje finančnega odseka je napravila na vladne kroge silno mučen vtisk. Bierher je ogoren radi malomarnosti vladnih strank, ki niso niti za to skrbele, da bi odsek bil vsaj sklepčen, dasi so se zbornične plenarne seje prav rati tega odgodile, da bi lahko zborovali odsek.

Proračunski odsek.

Dunaj, 26. aprila. Ob 10. dopoldne imel je proračunski odsek sejo. Obrajanaval je o postavki »Najvišji dvor.« Poslanci dr. Korošec, Šilinger in Okunjevskij so podali izjavlo, da bodo okljub svojemu opozicionalnemu stališču glasovali za to postavko.

Nov škof.

Dunaj, 26. aprila. »Fremdenblatt« izjavlja, da bo grof Wilczek svoje veleposilstvo Kreuzenstein dal pretvoriti v fiduciomis. To se da izvesti samo zakinutim potom, ako to dovolite poslanske in gospodske zbornice.

Strossmayerov neslednik — madžar.

Zagreb, 26. aprila. Uradni list pridaje imenovanje madžarona dr. Ivana Krappa za dijakovskega škofa. Roko Vučić je imenovan za senjsko-modruškega škofa.

Bon dr. Tomasić v Pešti.

Budimpešta, 26. aprila. Hrvatski ban dr. Nikola pl. Tomasić pride te dni semkaj, da referira o politični situaciji na Hrvatskem. Hrvatski sabor prične razpravo o novi volilni reformi dne 4. maja. Po rešitvi te predloga o volilni reformi bo ododen do jeseni.

Vstaja v Albaniji.

O upravljanju situacije.

Skoplje, 26. aprila. Položaj v Albaniji je postal za turško vlado silno kritičen. Govore, da se je del turške armade, ki operira v severni Albaniji, pridružil albanskim upornikom.

Turčija mobilizuje.

Carigrad, 26. aprila. Ministrski svet je sklenil takojšnjo mobilizacijo redilne vojske v okrožju Soluna in Smirne. Mobilizirani polki se imajo nemudoma poslati v Albanijo.

Borja pri Stimlji.

Solun, 26. aprila. Turška poročila zatrjujejo, da so Turki zmagali v boju pri Stimlji in da so vstavšem povzročili velikanske izgube. Vesti iz drugega delu.

V soteski Kačanik.

Skoplje, 26. aprila. Sotesko Kačanik straži 300